

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franc.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se înz-
păzesc.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Memento.

De Ioan Slavici.

În lupta grea a vieții succesul, fie el ori-
cât de mic, ba chiar numai și închipuit, îl
îmbărbătează pe om, iar înfrângerea îi lă-
ncezește puterile. Așa a fost aceasta decând
e lumea și așa e și azi; nădejdea de is-
bândă îi dă omului puterea de a înfrun-
ta greutăți și primejdii și fără de ea ne lăsăm
noi oamenii în voia întâmplărilor.

E dar firească descurajarea, care a cu-
prins pe mulți în fața proiectului de re-
formă electorală, pe care l-a alcătuit con-
tele Andrassy. Nu e încă lege, ci abia pro-
iect, care nici n'a fost prezentat în mod
formal, ba nu știu, dacă contele Andrassy
a primit ori nu aprobarea prealabilă a Co-
roanei pentru el; ni-e însă destulă îndră-
neala desnădăjduită a celor ce l-au născocit
pentruca să fim cuprinși de simțămân-
tul, că zadarnice sunt silințele noastre de a
ne face loc în viața publică a regatului un-
gar și că singura nădejde a noastră e Co-
roana.

Firește e însă simțământul acesta numai
dacă primim lucrurile din punctul de ve-
dere individual. În adevăr, dacă Coroana
va da aprobarea prealabilă, proiectul va fi
votat de majoritatea dietei și, votată odată,
legea va fi și sancționată și noi cei ce am
ostenit, alergat și am adus jertfe în zădar
ne-am sbuciumat.

Cu totul altfel stau însă lucrurile, dacă
le privim, cum și trebuie, din punctul de
vedere al neamului românesc, care nu are,

ca fiecare dintre noi, o viață mărginită la
un timp de câteva zeci de ani.

Va mai rămâne poporul român exclus
din viața publică a regatului ungar și va
tânji, dar nu va fi desființat, căci nu are
nici regatul ungar, nici monarhia habsbur-
gică puterea de a-l desființa. Iar, trăind, ro-
mânii n'au să se razime, cum nu s'au ră-
zimat nici în trecut, pe bunăvoința cutărui
ori cutărui purtător al Coroanei, care e și
el om cu viață limitată și strâmtorat de
nevoi momentane, ci pe interesele mari și
nestrămutate ale monarhiei habsburgice și
ale societății europene. Aceste cer ca ro-
mânii să nu tânjască, ci să se desvolte
în toată libertatea, ca să-și dea nota în con-
certul viețuirii europene.

Noi românii nu cerșim bunăvoința nimă-
nui și nu nădăjduim, că vom avea mai cu-
rând ori mai târziu parte de sprijinul bine-
voitor al coroanei, ci știm cu toată sigu-
ranța, că va veni un timp, când coroana va
fi nevoită să se folosească de puterea ei,
ca să pună capăt stăpânirii distructive a
rămășițelor scăpătate ale nobilimii ungare.
De aceea am zis totdeauna și zicem mai
ales azi, că românii pe propriile lor puteri
au să se razime și de Habsburgi au să se
alipească.

Privind lucrurile din acest mai rațional
punct de vedere, e un succes orișice prostie
și mai ales orișice mișelie, pe care o fac
adversarii noștri, și în lupta purtată cu rău-
tate diavolească nu te mănnești când ad-
versarul își pierde bunul cumpăt, ci-l împ-
ingi din adins să facă prostii ori mișelii,

căci asta are să-i frângă în cele din urmă
gâtul.

Nu e fără îndoială lucru plăcut să stai
în temniță și să plătești amenzi grele pen-
trucă — după părerea ta și a celor de un
gând cu tine — ți-ai făcut datoria. Noi nu
am avut însă cuvinte de a fi mârniți când
guvernul ungar a mutat curtea cu jurași dela
Sibiu la Cluj și n'avem să ne mârnim nici
când vedem umplându-se temnițele cu de
ai noștri și nu mai știm, de unde să scoa-
tem amenzi și cheltuielile de proces și de
întreținere.

Sufăr câțiva oameni, dar iese la iveală
întreaga neputință morală a celor ce în
numele Maiestății Sale Regelui Francisc
Iosif I. chivernisesc treburile regatului un-
gar, și n'am fi fost noi nici odată în stare
să le facem acestora răul, pe care și-l fac
ei înșiși prin lipsa lor de cumpenire.

— De ce să ne mârnim ori să ne des-
curajem acum, când contele Andrassy vrea
să săvârșască, iar susținătorii actualului gu-
vern sunt gata să aprobe o faptă, care
umple inimile tuturor fie de milă, fie de
adâncă indignațiune,

»So etwas lässt sich nicht bestellen!«
Dacă am adună toate averile noastre, tot
n'am putea să-l plătim pe contele An-
drassy pentru serviciul, pe care ni-l'a făcut
alcătuiindu-și în muncă grea proiectul de
reformă electorală.

Ne cuprinde, ce-i drept, mila când vedem
cum maghiarii li-se fac tuturora urgisiți
prin oamenii, în cari-și pun încrederea și
luăm parte la mârnierea părintească ce tre-

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“.

Din „Scrisori dela moara mea“.

De Alphonse Daudet.

Capra lui Jupân Seguin.

Lui Pierre Gringoire, poet liric la Paris.

Totdeauna acelaș, dragul meu poet!

Vezi bine! Ți-se oferă un loc de cronicar la
un bun jurnal din Paris și tu îl refuzi... Dar pri-
vește-te sărmane băiat! Surtucul găurit, toate în
neorânduială și fața pocălțită de foame. Iată unde
te-a dus patima frumoaselor versuri. Iată ce ți-au
adus zece ani de servicii credincioase ca paic
al regelui Apollo.

Nu te-ai învățat încă minte?

Fă-te cronicar sărmane! fă-te cronicar! Și vei
câștiga părăluțe frumoase, vei avea și tu tacâmul
tău la Brébant, iar în zilele de premiere, ți-o da
mâna să te arăți cu o pană nouă la baretă...

Nu? Nu vrei?... Vrei să rămâi de capul tău
pană la sfârșit... Ei bine ascultă atunci povestea
caprei lui Jupân Seguin și vei vedea cu ce se
alege cel ce vrea să trăiască liber.

*

Jupân Seguin n'avea noroc cu caprele lui și
păcea.

Par'că erau vrăjite, toate li păreau la fel: în-
tr'o dimineață frumoasă, rupeau funia, plecau pe
munte. Și lupul le mânca.

Nici mângâierile stăpânului, nici teama de
fară, nimic nu putea să le țină locului. Nu le

plăcătă lor funia robiei și pace; țineau cu orice
preț la aer deschis și la libertate.

Jupân Seguin care nu înțelegea nici de cum
finea dobitoacelor acestea, era nedumerit:

„Să fac ce-o face, zicea el, caprele nu vor să
facă sat la mine și atunci de ce să le mai țin“.

Dar tot nu se lăsă și după ce pierdu la fel
șase capre, mai cumpără una; atât numai că
de rindul acesta se îngrijă să fie tină, ca să se
deprindă mai bine cu locul și să nu plece.

Ah! Gringoire ce frumoasă era capra lui Se-
guin! Niște ochi dulci, o bărbăță de subțire,
copite negre și lucioase, coarnele vârgate și pă-
rul lung și alb în care se încălzea ea într'o fe-
regeă boerească! Era tot așa de fermecătoare ca
câprița Esmeraldei*, ți-amintești tu Gringoire? —
și apoi, blândă, lăsându-se mulsă fără să se ur-
nească, ori să vâre piciorul în ciubar. Un amor
de câpriță, Gringoire...

Jupân Seguin avea în dosul casei lui, o gră-
dină împrejmuită cu spinători și acolo își sur-
ghiuni el capra. O legă de un țărș în fâneață,
și lăsă funia lungă și din timp în timp venia să
vadă dacă e bine. Capra era așa de fericită și
păștia iarba cu atâta poftă, că Jupân Seguin era
beat de bucurie, nu altceva.

— În sfârșit, se gândia el, iată una căreia nu
i-se urăște la mine!

Jupân Seguin se înșelă, și ei i-se urise.

* Țiganca cea frumoasă care tăcia pe uliți și prin
piețele Parisului și descrisă de pana romantică a lui
Victor Hugo în Notre Dame de Paris. Un monstru Qua-
simodo o seduce și la urmă se căsătorește cu Pierre
Gringoire, poetul. Prejudicata vremii, îi sfârșește zilele
în spânzurațoare. N. T.

Într'o zi, privind munții, capra își zise:

— Bine trebuie să fie colo sus! Ce mai chef
să sai volnică în fâneață, fără afurisita aceasta
de funie care te strânge de gât! Nu zic... o fi
bine pentru măgar ori pentru bou să pască în-
tr'un loc închis!... Caprelor le trebuie lărgime.

Și din ceasul acesta, nu-i mai plăcu iarba din
grădină. Urita! o prăpădea. Incepu să slăbească;
laptele din țâțe i-se împuțină. Iți era mai mare
mila s'o vezi întinzând toată ziua de funie, cu
capul întors spre fâneața munților, cu nările căs-
cate și lângându-se ca un om: *Be! be!...*

Jupân Seguin băgă de seamă că capra lui are
ceva, dar nu știa ce... Într'o dimineață, cum o
mulse, capra se întoarse către el și-i vorbi în
grainul ei:

— M'ascultă Jupâne, vezi bine și dumneata că
toată ziua lângăvesc aici, lasă-mă să plec în
munți.

— Doamne, Doamne!... Și ea! strigă înlemnit
Jupân Seguin, și-i pică ciubarul din mână; apoi
stând pe iarbă, lângă capră îi vorbi:

— Bine Blanquette vrei să mă părăsești?

Și Blanquette răspunse:

— Da Jupâne.

— N'ai tu iarbă aici?

— O! nu! iarbă e destulă.

— Ți-e scurtă poate funia; vrei s'o lungesc?

— Nu Jupâne, nu e asta pricina.

— Atunci ce-ți trebuie, ce vrei?

— Vreau să plec pe munți.

— Dar bine, tu nu știi că acolo sunt lupi.
Ce-o să faci tu când or ieși din hățiș cu ochii
sticlind?

— L'oi împunge Jupâne.

buie să cuprindă pe bunul nostru monarh când vede reaua credință a sfetnicilor săi, dar, dacă e vorba numai de noi, n'avem să fim mâhniți, nici descurajați, ci să ridem în pumni și să zicem:

»Mergeți domnilor, înainte, mereu înainte, c'ați pornit-o bine!«

Să ne aducem aminte, ce-a fost acum zece ani, nu mai departe, și să ne dăm seamă ce e azi,

E — nu pentru noi, ci pentru maghiarli amăgiți, înspăimântătoare deosebirea, și nu lucrarea noastră, ci faptele lor i-au coborât în gândul tuturor.

Noi ținem și azi să facem împărțeală frățască luând fie care ceea ce după dreptate și după firea lucrurilor i-se cuvine, ba am fi gata de a lăsa să mai treacă dela noi. Dacă nu vor, cu atât mai rău — nu pentru noi, ci pentru dânșii.

Tocmai acum e însă timpul, ca să ne strângem cu toții și să ne încordăm puterile, ca lumea să vadă, că avem și noi voință și să iasă la iveală întreaga ticăloșie a celor ce cu rea credință iau în deșert vorbele Impăratului și Regelui Apostolic.

In numărul nostru de mâine vom publica la loc de frunte aprecierile unui diplomat austro-ungar asupra situațiunii politice create prin schimbările din peninsula balcanică. Dorind să rămână absolut necunoscut, diplomatul din chestiune a încunjurat marile ziare din capitala imperiului, adresându-ni-se nouă.

Reviziune nu mobilizare. »Reichspost« dela 6 Oct. aduce știrea alarmantă că s'ar fi dat ordin de mobilizare pentru corpurile de armată de Saraievo, Agram, Sibiu și Timișoara. Pe cale particulară, din isvor absolut autentic aflăm că știrea e inexactă. Adevărul este că din partea ministerului de război s'a dat ordin corpurilor de armată 7, 12, 13, și 15 ca să-și revizuiască planu-

rile de mobilizare. Știrile alarmante ale ziarelor din provincie sunt deci lipsite de teme.

Ada-Kaleh. Din acelaș isvor autentic aflăm încă următoarele: Recentele evenimente din peninsula-balcanică au pus la ordinea zilei și situațiunea insulei Ada-Kaleh, așezată dincolo de Orșova între hotarele celor trei țări: România, Austro-Ungaria și Serbia. Deșertând monarhia sangeacul Novibazar, să va ivi în curând necesitatea de a se deșerta și insula aceasta a cărei situațiune față cu monarhia e exact identică cu situațiunea sangeacului. Chestiunea insulei Ada-Kaleh nu a fost până acuma atinsă, dar va trebui să devină actuală prin faptul că locuitorii ei turci — precum suntem informați — vor cere reîncorporarea lor deplină la Imperiul Otoman.

Gubernatorul Bosniei și Herțegovinei. »Pester Lloyd« află din isvor sigur că noul guvernator al provinciilor anexate Bosnia și Herțegovina va fi numit arhiducele Leopold Salvator și nici decum contele Zichy János, după cum anunță ziarele ungurești.

Jubileul Eugen Carada.

— Scrisoare din București. —

In cercurile financiare de aici, dar mai ales între liberali se agită ideea unui jubileu în onoarea celui mai modest, celui mai muncitor și celui mai iscusit dintre conducătorii Băncii Naționale. De un pătrar de veac, o știe țara întreagă, dl Eugen Carada este sufletul Băncii Naționale, muncește cu preget și fără sgomot, dar cu atât mai intensiv, pentru întărirea acestui așezământ important național. Destoinicia sa este azi recunoscută și de adversarii politici, iar serviciile ce Banca Națională a adus țării în momente greie, eritice, d'asemenea sunt recunoscute.

Iată de ce mulțimea mare de financieri, bărbai politici și economici ai țării țin să se folosească de acest prilej și să aducă tributul lor de recunoștință bărbatului cu atâtea merite.

Cercurile naționaliste vor jubila și ele. Se știe anume, că dnul Carada este și un distins naționalist, care tace și face. Nu a fost și nu este operă naționalistă, la a cărei prosperare să nu

fi contribuit dnul Carada. Și aceasta nu din vanitate, din dorința de a se vedea așezat, ci din profund sentiment pentru tot ce înalță patria și neamul, și fără sgomot, cerând totdeauna să nu se facă vre-un caz din ceea ce d' să săvârșe îndemnat de datoria ce simte pentru cauza națională. Iar pilda ce continuă a da, fără îndoielă mărește numărul celor cu adevărat devotați cauzei naționale.

Omagiile ce-i vor aduce naționaliștii, sunt dar numai un modest semn de recunoștință față de naționalistul sincer și desinteresat.

Când voi afla amănunte privitoare la jubileu, vă voi raporta.

Demascarea șarlatanilor kossuthiști.

Cu privire cum se demaschează ei între ei patrioții kossuthiști, »Népszava« de ieri publică următoarele:

»Cu ocazia a 106 aniversare a nașterii lui Kossuth Lajos, în 19 Septembrie societățile de masă din capitală întrunite au ținut o serbare comemorativă în sala festivă dela »Sas kör«. Oratorii serbării au fost deputații Nagy Dezső și Benedek János. Nagy Dezső se folosi de ocazie, să preamărească politica coaliției și a apărut vehement pe Kossuth Ferencz și sufrajral universal plural. Benedek n'a vorbit despre aceea, despre ce a vorbit Nagy Dezső, ci a vorbit despre Kossuth Lajos și despre egalitate.

Cel mai mare merit a lui Kossuth Lajos a fost — a zis Benedek — ca să lucreze pentru ștergerea constituției monstruoase de clase, a eliberat iobăgimea și a înființat egalitatea înaintea legii. Egalitatea, drepturile egale a fost cea mai mare idee a lui Kossuth Lajos și d-voastră dacă serbați aniversarea nașterii lui Kossuth Lajos aduceți omagii acestor idei. Mă cuprinde o întristare adâncă, dacă mă gândesc, că coaliția și fiul lui Kossuth Lajos, chiar atunci, când sărbătoresc amintirea lui Kossuth Lajos, trag clopotele de agonie ideilor lui Kossuth Lajos. Se pregătesc pentru a intrupă o lege, care împarte locuitorii țării în categorii, îi desparte în pături cu drepturi neegale. Votesc să aducă o lege nerușinată, care înjosește populația țării. Dreptul de alegere plural nu e sufraj universal, ci o nerușinare, care e o palmă dată ideilor lui Kossuth Lajos. Dacă va reuși atentatul coaliției eu nu doresc să iau parte la facerea acestor legi.

Nu voiesc să fiu membrul aceluiași parlament, care deosebește cetățeni cu trei și cu două capete mai înalți sau mai mici. Atunci mă voi duce între popor și îi voi lămurii pe cei cu drepturi

— Că ce-i mai pasă lupului de coarnele tale. Mi-a mâncat el altele mai sdravene în coarne decât tine... O știi bine, nu-i așa, pe biata Renaude care eră aici mai an? O capră strașnică, oțelită și bărbată ca un țap. Ei bine, o noapte întreagă s'a luptat cu fiara... dar la urmă tot lupul a mâncat-o.

— Oh! biata Renaude!... Nu e nimic însă jupâne, damneata lasă-mă să plec în munți.

— Milostive Doamne!... zise omul; ce să le fac eu caprelor mele? Încă una pe care vrea să mi-o mănânce lupul... dar cu asta nu mai merge, nu... Vrei, nu vrei, am să te scap eu săla din gura fiarei, blăstămat-o și ca nu cumva să-mi rupi fania și să-mi fugi, am să te închid în staul.

După aceasta jupân Seguin duse capra într'un staul întunecos și-o închise bine. Din păcate, nită fereastra deschisă și Blanquette o tuli pe acolo.

Ce rizi Gringoire? Tu ești din soiul acestor capre... protivnice acestui om bun. Iam ascultă numai să vedem de-i ride mai apoi.

Când sjunse capra în munții de flori, toate se vrăjiră par'că. Brazii cei bătrâni nu văzuseră o capră mai frumoasă, nici în turmele zânelor de acolo. O primără ea pe o regină. Castanii își a-

plecară crengile s'o mângâie și florile de aur se deschideau în calea ei și tămăiau pădurea. Muntele tot îi făcu sărbătoare.

Tu te gândești Gringoire, dacă capra era fericită! Se scăpase de funie și de țarș... Săria volnică acum și păștea de unde vrea. Avea iarbă din belșag... Ah! și ce iarbă! Îmbătătoare de miros, fină, horbotată, din mii și mii de flori... Era departe de iarbă grădinei lui jupân Seguin... Clopoței albaștri, digitale de purpură, și o pădure întreagă de flori sălbatice și mirositoare!...

Și capra, sătulă pe jumătate se tolnia în iarbă și se rostogolia de-alungul povârnișului, de-a valma cu frunzele și cu castanele căzute din pomi... Apoi, dintr'o săritură o vedeai în picioare. Hop! și pleca prin tufșuri, cu capul în sus, când pe un colț de munte, când în fundul unei râpe, sus, jos, pretutindeni...

Să juri că erau zece capre.

Și Blanquette aceasta n'avea nici o teamă. Trecea dintr'o săritură torente mari cari o stropiau cu spumă. Atunci udă cum era se urca pe o stâncă netedă și se sbicea la soare... Odată, plimbându-se pe un pod de flori al munților, cu o floare în gură se uită din marginea lui jos pe câmpie și zărind casa lui jupân Seguin, cu grădina ei din dos, rise cu lacrimi.

— Cât e de mică, zise ea, tare mă mir, cum de-am stat acolo?

— Săraca capră! văzându-se cocoțată așa de sus, se credea cel puțin tot așa de mare, cât lumea...

Dar ce să mai lungesc vorba, ziua aceasta fu o zi minunată pentru capra lui jupân Seguin. Pe la prânz, alergând așa de colo până acolo, căzu într'un cârd de țapi negri cari rodiau o viță sălbatică, cu mare poftă. Și căprița cea hoinară, cu părul ei frumos și luciu, făcu senzație. Ii date locul cel mai ales la frunzele răușcoi și toți domnii aceștia fură galanți, nevoie mare... Ba să vezi încă, — dar aceasta să rămâie între noi, Gringoire — un țap mai tînăr avu norocul să placă Blanquettei și cei doi amorozați se pierdură prin pădure un ceas, două și dacă vrei să știi ce și-au șoptit întreabă isvoarele limbate, cari șopăie nevăzute în mușchiul cel moale.

De-odată vântul se răci. Muntele se făcu violet. Insera...

Ce de grabă vine seara, se gândi căprița și stătu locului uimită.

Jos, câmpiile fumeau. Grădina lui jupân Seguin, d'abia se deslușia departe și din căsciora

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

FALK IMRE

se pot procura cu plătere în rate

►► Mare atelier mechanic de reparaturi. ►►

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară.

Cu stimă: **A n d r e i F a i k, K o l o z s v á r,** și'n str. Deák Ferencz nr. 30.

mai puține și pe cei fără drepturi, că e o nerușinare aceea ce s'a făcut cu ei. Că acele capete, pe cari coaliția le-a croit cu un cap mai înalte decât ale lor, trebuiesc tălate ca să fie cu drepturi egale cetățenii.

Vorbirea lui Benedek János a fost primită cu entuziasm furtunos din partea celor cari erau la festivitate. Și din ziua următoare aminteau numai de o vorbire a lui Nagy Dezső, deși mai frumoasă și mai cuprinzătoare a fost aceea a lui Benedek János. Că zările coaliției au tăcut despre vorbirea lui Benedek, am înțeles, dar n'am putut înțelege, de ce n'a amintit despre ea zările opoziționale. Azi s'a deslegat enigma, zările semnificative au ascuns vorbirea lui Benedek János, n'au amintit nici despre aceea, că deputatul democrat ar fi ținut vr'o vorbire. Benedek János a declarat Miercuri cătră un coleg dela »Népszava«, că a ținut vorbirea și în urma vorbirei lui cei cari au luat parte la festivitate prin aplauzele lor s'au declarat contra dreptului plural de alegere. A mai declarat Benedek János, că ține de o nerușinare înființarea dreptului plural de alegere, va agita contra lui nu numai în parlament, ci și în adunări populare.

Anexarea Bosniei.

Populația Bosniei așteaptă cu nerăbdare reformele ce i-s'au pus în perspectivă prin autografele împărătești. Spiritele sunt liniștite în toată țara. În străinătate conțeneșc rând pe rând glasurile ce alarmau împotriva monarhiei, numai Anglia e neclintită în atitudinea ei de a nu lua la cunoștință anexarea. Congresul apropiat, judecând după semne, va rezolvi întreg complexul chestiunilor balcanice, dând fiecărei puteri compensațiile dorite. Expozeul baronului de Aehrenthal va calma și avântul războinic al Serbiei și Muntenegrului, grăbind o tranșare fără sguđuri în politica externă.

Dăm telegramele dela vale:

Impotrivirea Angliei.

Din Londra se telegrafiază: Au răsunit două discursuri războinice. Unul rostit de ministrul-șef Asquit, la Leoen (Scoția), celalalt de ministrul afacerilor străine Grey, la Vooler. Asquit a declarat că Anglia va apăra constituția țigedă a Turciei față cu Austria, că tratatele

internaționale nu se pot frânge brutal și că înfracțiunea va avea urmări. Grey a schițat situația din Balcani, declarând că nu i-se va recunoaște nici unui stat dreptul de a răsturna convențiile internaționale. Mai pot inspira încredere popoarelor acestea convenții, dacă oricare putere le poate frânge volnic. Trebuie să se garanteze fără amănare vigoarea tratatului de Berlin. Anglia va sprijini Turcia, ca să nu șovăiască în drumul pe care a apucat și să-și poată întări constituția. Evenimentele actuale nu pot avea altă urmărire decât întoarcerea stărilor de mai înainte.

Atitudinea Serbiei.

Guvernul Serbiei a trimis puterilor cari au semnat tratatul de Berlin o notă de protestare. Scurpina a fost convocată în sesiune extraordinară pe 15 Octomvrie.

Demonstrațiile de stradă și avântul războinic n'a conținut. Cercurile suspuse năzuiesc să calmeze spiritele. Se speră că Serbia va primi unele compensații din partea puterilor.

Protestul Muntenegrului.

Guvernul principelui a adresat cătră puterile cari au semnat tratatul de Berlin o notă, declarând că anexarea Bosniei și Herțegovinei e o înfracțiune volnică a tratatului. Intrucât puterile ar privi anexarea de fapt împlinit, Muntenegrul nu va mai socoti de îndatoritoare nici restricțiunile ce li impune articolul 29 din tratat. Muntenegrul dorește să i-se recunoască suveranitatea și pe mare.

Echilibrul în Balcani.

Ziarului »Nene Freie Presse« i-se telegrafiază din Roma, că Italia cu ocaziunea negocierilor ce vor începe puterile nu va cere nici un favor pentru sine ci va accentua numai necesitatea unui echilibru în interesele politice privitoare la Balcani și la Marea Adriatică.

Impresia anexării în Bosnia.

Consiliul comunal din Seralievo a trimis cabinetului Maiestății sale o telegramă omagială. Reformele constituționale puse în perspectivă sunt așteptate cu nerăbdare. — În general spiritele sunt instranite îndeajuns de favorabil. Opiniile Serbiei nu provoacă ecou.

În Croația lumea privește cu sentimente împărțite desfășurarea evenimentelor. Ziarul »Sobran« organul partidului independent scrie împotriva, tot astfel și »Hrovatsko Pravo« organul starcevicean, »Hrvatska Sloboda«, »Pokret« șel.

Croații cari au făcut experiențe amare, nu leagă multe nădejdi de reformele ce se vor introduce în Bosnia.

Atitudinea Turciei.

Contele Pallavicini, ambasadorul austro-ungar a transmis ieri marelui vizir Pașa Kiamil nota despre anexare, zicând următoarele:

— Regret sincer, că datoria asta neplăcută mi-a revenit mie.

Primirea a fost nu se poate mai rece. Marele vizir, fără să arunce o singură privire asupra notei, a protestat viu împotriva anexării.

Populația demonstrează și organizează meetinuri. Partidul reacțiuni întărită mulțimea invinând pe turcii tineri, cari sunt pricina actelor de nesocotire a suveranității Sultanului.

Ce zice Izwolski?

Ministrul de externe rus a declarat înaintea unui publicist francez, că anexarea Bosniei nu poate constitui »casus belli« între Rusia și Austro-Ungaria, deși e o înfracțiune a tratatului de Berlin. Rusia va convoca în zilele următoare congresul puterilor pentru revizuirea tratatului, când se va lămuri definitiv complexul chestiunilor balcanice. Turcia a primit prin evacuarea sangeacului Nowi-Bazar o compensație multumitoare.

Millția din Bosnia.

Monitorul oficial al armatei comune publică ordinul dela vale:

Dupăce drepturile Mele suverane Mi le-am întins și asupra Bosniei și Herțegovinei dau ordinul următor:

Recruții cari vor fi înrolați în țările amintite vor avea de aici înainte să pună jurământul în conformitate cu dispozițiunile regulamentului de serviciu. Trupele din Bosnia și Herțegovina și toate celelalte organizații militare speciale din țările acestea vor întrebuița numirea de »împărătesc și regesc«. Așa de exemplu: »Regimentul împărătesc și regesc de Bosnia Herțegovina nr. 1«. Aceasta să se urmeze și de către comenzile de brigade și de către oficiile de evidență.

(ss.) Francisc Iosif.

Monitoarele pleacă la Semlin.

Ieri după amiază monitoarele dunărene au primit ordin să plece imediat la Semlin. Acest ordin se comentează cu tulburările din Serbia.

Din România.

Di Dim. A. Sturdza, șeful partidului național-liberal a convocat pe d-nii membri ai clubului liberal din București la o întrunire ce va avea loc în saloanele clubului (cafea Victoriei Nr. 44) Vineri 26 c. la orele 8^{1/2} seara.

Mobilizare. »Voința« scrie: Unele ziare au înregistrat svonul că, față de evenimentele din Bulgaria, s'ar fi dat ordin pentru mobilizarea corpului I din Craiova și corpului III din Galați.

Controlând acest svon la ministerul de războiu, ni-s'a răspuns că el este absolut neîntemeiat.

Alarmarea a fost produsă de o telegramă expediată Marți noaptea regimentului Siret din Galați, de a porni imediat la Tulcea, pentru a face paza pe granița dintre România și Rusia, din cauza holerei care a luat proporții îngrijitoare la Odesa.

Ministrii în provincie. Dl ministru Djuvara, care a rămas și Luni la Craiova, a vizitat de dimineață fabrica de saramură »Florica«, proprietatea dlor Petrino și Petco, fabrica de ciocolată a dlui Popescu iar după prânz a fost la Camera de comerț. În aceste vizite dl ministru Djuvara a fost însoțit de dl Const. Gârleșteanu, deputat și președintele Camerei de comerț, domnul G. Vercescu, prefectul județului, I. Pleșia și Iulian Vrăbiescu.

Dl ministru Anton Carp a făcut Luni o inspecție la Runcu (Dâmbovița), unde a vizitat lapătaria statului, tamsalcul de vaci și oeria statului unde se găsesc numai oi de astrahan. Dl ministru a fost însoțit de Dr. Locusteanu, șeful serviciului zootehnic și Renard, arhitectul ministerului.

O convorbire cu un diplomat român. »Neues Wiener Journal« a avut o convorbire cu

hi nu se vedea decât acoperișul, cu un fir de fum în aer. Ascultă clopotele unei turme care se întorcea cu seara la cămin și se simți tristă... Un șoim care se lăsa la cuib între stânci, o atinse din sbor cu vârful aripei. Ea tresări... apoi un urlat de fiară, înfioră munții:

— Au! Au!

Și căprița se gândi la lup; cât fusese ziă nu se gândise la aceasta... În acelaș timp un corn sună departe în umbrele văii. Eră chemarea lui jupân Seguin.

— Au! Au!... urlă lupul.

— Intoarce-te! Intoarce-te!... sună cornul.

Și inima căpriței se înmuia, că s'ar fi dus par' că după glasul cel dulce al cornului; dar aducându-și aminte de țarus, de funie, de gardul grădinei se gândi că nu poate să ducă viața aceasta și rămase locului. Eră lupul.

Cornul nu mai sună...

Căprița auzi îndărătul ei un foșnet de frunze. Intoarse capul și văzu în umbră, două urechi scurte, amândouă drepte și niște ochi ca două boabe de foc...

Dihania stă jos neclintită, cu ochii țintă la căpriță și cu bale de lăcomie la gură. Nu se grăbi s'o facă mici fărime, pentru că eră în ghiara lui, dar când capra se întoarse, fiara rânji.

— Ha! ha! căprița lui jupân Seguin și limba roșie ca jarul ti umezeă buzele uscate ca iasca.

Blanquette se simți pierdută... dar dintr'odată îi veni în minte istoria bietei Renaude, capra cea bătrână, care se luptase toată noaptea ca să fie sfâșiată dimineața și se gândi că ar fi mai bine poate să se lase mâncată chiar acum; repede însă își luă seama și se pregăti de luptă cu capul în pământ, cu coarnele înainte, ca o capră

vitează ce eră... Nu că se gândea să ucidă ea pe lup — caprele nu omoară niciodată lupii — dar vrea să vadă, dacă poate să țină și ea piept, atât cât s'a luptat bătrâna Renaude...

Fiara se aruncă turbată și coarnele căpriței începură să împungă.

Ah! Viteza de ea — crede-mă Gringoire — de zeceori s'ii pe lup să se dea îndărăt, ca să răsunfe. Și în răgazurile acestea de un minut, mănecioasa rupeă repede câteva fire de iarbă, apoi se întorcea la luptă, cu gura plină... Aceasta ținu toată noaptea. Din timp în timp capra lui jupân Seguin privea dansul stelelor în limpezimea cerului frumos și ce se gândea?

— Oh! de m'ași ține bine până în zori!

Una după alta flacăra stelelor se stinse. Blanquette împungea mai cu înverșunare, lupul mușcă mai cu foc... O lumină slabă pălpăi la orizont... Departe, dintr'o fermă cântă un cocoș răgușit.

— S'a sfârșit de acum, își zise biata căpriță care nu așteptă decât revărsarea zorilor, ca să moară și se lungi pe pământ, stropită toată de sânge pe părul ei de mătase...

Atunci lupul o sfâșia și o mănca.

Adio, Gringoire!

Istoria pe care ai auzit-o nu e o poveste născocită de mine. Dacă vre-odată vei călători prin Provanța, gospodarii din munții cei frumoși și-or vorbi de la *cabro de moussu, Seguin, que se battégué touto la neuvi emé lou loup, e piei lou matin, lou loup la mangé.**

Auzi tu, Gringoire:

E piei lou matin, lou loup la mangé. G.

*) Capra lui jupân Seguin care se luptă toată noaptea cu lupul și apoi, în zori, lupul o mănca.

un diplomat român care a zis că știrea cum că România va lua parte activă la conflictul turco-bulgar e absolut neîntemeiată, căci atât cu Turcia cât și cu Bulgaria România e în cele mai excelente raporturi.

România se va mărgini să-și apere fruntariile spre a rămănea neutră.

Este de sperat că nu va fi trebuință de o acțiune străină căci războiul e foarte neprobabil. Dacă Turcia ar face războiu Bulgariei, pentru că s'a proclamat independentă, cu atât mai mult ar trebui să-l facă Austriei pentru anexarea Bosniei, ceea ce o costă mult mai mult, însă Turcia nu-i pregătită de loc de războiu.

Se zice că Bulgaria este gata de campanie însă Puterile o vor împiedeca de a intra în acțiune.

*

Pungășii jidovești. Ministerul domeniilor a dat în debit, conform condițiilor de exploatare, cu sumă de peste 100.000 lei, 7 antreprenori de păduri din județul Neamț, cari au făcut fraude, exploatând mai mult decât aveau drept. (Exploatatorii sunt firește jidani N. R.).

Nu intră în această categorie acei cari au fost dați judecății.

Independența Bulgariei.

De pe orizontul balcanic încep a se risipi norii de primejdie. Svonirile de războiu nu se adevăresc. La Constantinople prinde convingerea că orice încercare de a recâștiga Bulgaria ar fi zadarnică. Toate jertfele de bani și de sânge câte cere războiul ar fi o risipă în vânt. Guvernul se mărginește a protesta trimițând o adresă puterilor, cari au semnat tratatul de Berlin și punându-și nădejdea în apropiata conferință internațională.

Constantinople, 8 Octomvrie. — Marele vizir răspunzând telegramei regelui Ferdinand, își exprimă mirarea față de procedeu Bulgariei, care nu respectă tratatul de Berlin. Turcia, ca una dintre puterile, cari au semnat tratatul și ca suverana Bulgariei și Rumeliei orientale va apela către puterile europene, cerând convocarea unui congres internațional și restabilirea ordinii în Bulgaria și Rumelia.

Conferința internațională.

Paris, 8 Octomvrie. Cercurile de aici n'au abandonat ideea conferinței internaționale. Tratatul cu privire la programul conferinței sunt în decurge-e. Apelul guvernului turc către puteri urgentează conferința, care e singurul mijloc pentru rezolvirea crizei din Balcani.

Ziarul »Petit Parisien« anunță că situația internațională s'a agravat mult, și se pare că criza balcanică va provoca o criză europeană. Abia se mai poate nădăjdui întrunirea conferinței.

Atitudinea Angliei.

Paris, 8 Octomvrie. Vestea că Anglia va împiedeca ținerea congresului nu-i adevărată. Anglia dorește ca să se stabilească înainte de toate programul conferinței. Sosind ministrul rus Izvolski mâne la Londra va delibera cu bărbații de stat englezi asupra chestiunilor ce vor intra în program.

Rusia.

Roma, 8 Octomvrie. Cabinetul de externe a primit informația că Rusia pretinde deschiderea Dardanelor.

Anexarea Cretei.

Paris, 8 Octomvrie. Agenția Havas anunță că veștile sosite la cabinetul de externe francez confirmă faptul, că locuitorii insulei Creta au proclamat anexarea insulei către Grecia.

Către amicii și abonații noștri!

Rugăm pe toți amicii și abonații noștri să binevolască a ne trimite de urgență prețul abonamentului. Am intrat deja în ultimul cuartal și mulți nu și-au achitat nici cuartalul trecut. Rugăm stăruitor pe toți să-și achite datoria, în caz contrar vom fi siliți să le sistăm trimiterea ziarului.

Delegațiunile.

Mesajul împărătesc.

Am arătat în numărul nostru de ieri în știrile telegrafice ale corespondentului nostru din Budapesta constituirea delegațiilor și citirea mesajului împărătesc.

Iată textul mesajului citit înaintea amânduror delegațiuni.

Asigurările de supunere credincioasă ce mi-ați prezentat cu vie mulțumire și recunoștință caldă roasă mi-au pricinuit bucurie. Întrunirea delegațiilor să face de data asta în acelaș timp cu evenimentul care însemnează asigurarea actualei posesiuni a monarhiei, unindu-ne prin o legătură nedeslegată cu Bosnia și Herțegovina. Silințele neobosite ale guvernului Meu au produs în aceste provincii un progres cultural atât de mare, încât poporația poate fi atrasă cu folos la conlucrarea pentru afacerile țării. Lucrul acesta nu-i cu puțință, decât creștându-se o situație clară de drept constituțional. Stabilitatea care-i în interesul Europei nu poate fi asigurată decât în felul acesta. Prin retragerea trupelor Mele din sangeac să face o dovadă evidentă, că politica noastră nu ținteste la nouă achiziții teritoriale. Să poate nădăjdui că acest fapt va face bună impresie în Constantinopol și va întări legăturile noastre cu Poarta. Urmărim cu cele mai bune urări de consolidare și întărirea statului dezvoltarea imperiului osman sub noul lui regim și dorim pacificarea teritoriilor bântuite de turburări.

Puterile conduse de gânduri pașnice să iolăture și să potolească dificultățile situației generale în Europa. Mulțumită alianțelor noastre cu Germania și cu Italia și mulțumită bunelor relațiuni cu celelalte puteri conlucrăm mult la menținerea păcii. Monarhia noastră nu poate corespunde acestei sarcini decât dacă e puternică și înarmată. În credința că veți primi în acest spirit patriotice cerințele guvernului Meu pentru întărirea puterii mele militare, vă salut și vă urez; bine ați venit!

Expozeul ministrului de externe.

Iată rezumatul cuvântării ministrului de externe în ședința de ieri a delegațiunii austriace.

Prin revoluția din luna Iulie din Turcia relațiunile noastre și ale celorlalte puteri către Poartă au suferit o adâncă schimbare. Silințele de reformă ale monarhiei au găsit de ocamdată un sfârșit. Am hotărât deci, de acord cu celelalte puteri să retragem toate propunerile de reformă și am cediat pe ofișerii acțiunii de reformă. Nădăjduim, că era nouă va aduce întărirea și însănătoșirea statului turcesc. Dezvoltarea de până acuma a prefacerii sale legitimează nădejdea în bine. Realizarea liniei prin Sangeac a progresat mult și desăvârșirea ei e o chestie de timp. Prin cei 30 de ani de administrație Bosna și Herțegovina s'au înălțat la un grad de civilizație și din rezultatele muncii noastre trebuie să tragem cuvenitele consecințe, introducând constituționalismul. Nu vom părăsi însă terenul tratatului dela Berlin.

Relațiunile noastre cu Italia sunt intime și amicale cu celelalte puteri.

Cu privire la neatarnarea Bulgariei, ministrul de externe a declarat că a început tratative cu mai multe cabinete pentru recunoașterea noii situațiuni și pentru restabilirea bunelor relațiuni dintre Turcia și Bulgaria.

Seara de cunoștință a studențimii românești din Budapesta.

Despre această serată, atât de importantă în viața studențimii din Budapesta ni-se scriu următoarele: Miercuri în 7 l. c. seara s'a ținut seara noastră de cunoștință. Lume care nu se ține de studențime nu a fost aproape de loc. Cântări au fost foarte puține, — firește, doine abia una, după Târnavă. Din cuvântări s'a putut vedea — cu o singură excepție — o deplorabilă neîncredere în puterile tinerimii, din partea lei chiar, încolo obilnutele tirade naționale, sprijinite pe cărja celebrilor străini necontestați: Kant, Chamberlain etc. Am dori să vedem în sfârșit tineretul nostru universitar desrobît de sub jugul nefastei frazeologii sterpe și cu încredere conștientă în puterile lei. Căci fără îndoială »inimi sincere« și »vremuri grele« nu sunt formule cari să ne apropie de vre-un ideal iar noi vrem fapte, fapte pe tăcute și multe și importante și carte din greu!

Un singur lucru bun s'a pus la cale, o înfrățire, — în forma începutului începuturilor — și credem că la vremea sa se va discuta chestia aceasta în ziarele noastre, dacă va fi ceva de capul ei...

Alt corespondent caracterizează serata și spiritul tinerimii din Budapesta în următorul mod nimerit: »Vă pot spune că serata a fost ca oricare alta. În anul acesta sunt mulți noi veniți. Poate asta-i singura constatare îmbucurătoare. În general în tinerimea noastră nu este însuflețire. Lipsese un ideal, care să-i strângă pe toți și să îndeplinească aceia de mult dorită frăție trainică și bună care singură poate da rezultate când e vorba de tinerimea unui întreg popor. De aceia pe la astfel de întruniri ca cea de aseară, răsuna numai vorbe învățate de rost, goale. Și ce i mai dureros e lipsa unui ideal comun, tînărul asta și ala (toți), cari vorbesc stricat românește, și cari dovedesc cea mai condamnabilă dezorientare în tot ce privește viața românească, s'apucă să predice despre — cultura universală.

Triste lucruri, aceste știri din Budapesta. Știam noi de mai mult că tinerimea din Budapesta, în majoritatea ei este străină de orice mișcare culturală românească. Știam că este totdeauna o tabără — cea mai mare — care crede că idealul studentului e să fie îmbrăcat după ultima modă, ei ficiorii de țărani și de preoți, să fie în rând cu ficiorii de magnați unguri și de milionari jidani. Și mai știam că undeva într'un colț de bulevard, peste drum dela școală, e numai decât cafenea care găzduiește pe vilforii »conducători« până la ceasurile 4 și 5 despre ziua, când razele soarelui îi găsesc tot cum i-au lăsat: jucând cărți și biliard, prădând cea mai nouă »rată« dela Cozdu care se dă cu precădere celor ce au mai puțină nevoie de ea, acelora pentru cari ea adesea nu i decât banul de cafea și de alergări...

Știam noi toate astea și multe, multe altele, vești și noi, uitate și mai puțin uitate, serate frumoase și serate cu pahare de bere svârșite în capul oaspeților, dar am crezut, am avut temeritatea de-a nădăjdui că lucrurile acestea merg spre mai bine. Am crezut că tabăra celor cu pantaloni călcați va scădea față de ceilalți cari nu le calcă atât de des ci dau banii mai bucuros pentru o carte, o revistă românească. Am avut nevitata de-a crede că luptele pentru un curent nou cultural în sânul studențimii începând cu sbuciumările de acum vre-o șapte ani până prin anii din urmă, au fost totuși de un folos, aducând măcar în parte un nou curent în sânul studențimii.

Zadarnic. Din rapoartele de mai sus reiese contrarul. Mulțimea necuvântătoare a fost totdeauna mai numărătoasă decât păstorii cari au încercat să o conducă. Adesea cele mai curate și bune porniri au fost majorizate și ucise cu forță brutală a numărului la societatea »Petru Maior«.

În fața acestei situații celor buni și puțini nu le rămâne decât să se grupeze între ei și să lucreze singuri fără concursul celorlalți la desăvârșirea lor morală și culturală, fie în și prin socie-

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adevărește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșata feței, pișturile, petele de ficat și toate necurătenile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Se capătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — Makó Ujváros —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —

Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 al.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția igienică internațională din 1878 cu medalia de aur, cu crucea de medali franceză și cu diploma de distincție.

»Petru Malor«, fie, dacă vor fi din nou în-
buruiți afară de ea.

Acestora le urăm bine și spor la muncă și la
artă, iar celorlalți nu le putem dori decât cel
mult spor la — cărți.

Armata bulgară.

Actul proclamării independenței Bulgariei a fă-
cut să se vorbească și de posibilitatea unui răz-
boiu bulgaro-turc. Pentru a orienta pe cetitorii
noștri asupra sorților unui asemenea războiu,
am, după ziarul »V. N.«, din cartea »Bulgaria
de azi și de mâine« de L. de Launay, cunoscutul
»bulgar, un rezumat al părților ce tratează de-
spre armata bulgară.

Stat militar.

Bulgaria cheltulește anual mai bine de un sfert
din veniturile sale pentru armată. Din cauza ideii
de a cuceri țara, Bulgaria e un stat militar. E
regretabil că o țară atât de tină să întrebui-
țeze atâtea milioane pe tunuri și manevre soldă-
țești, în loc să întrebuițeze aceste însemnate
sume la construirea de drumuri, la căi ferate,
zice dl Launay.

Armata aceasta însă e trebuitoare Bulgariei, de
care ea trebuie să se apere din toate părțile.
La nord trebuie să se apere de România. La est
de Serbia, care, de ocamdată, pare că s'ar fi vin-
decat de orice veleități cuceritoare, dar care, când
îi va veni bine, va putea să încerce să se mă-
rească din nou.

În sfârșit, la sud, e vrăjmașul ereditar, turcul.
Pe acolo e indicat drumul Bulgarilor. Fiindcă, nu
e vorba numai de a se apăra împotriva unei nă-
văliri turcești, pe care Europa ar opri-o, ci de un
stac făcut de Bulgaria cu scopul de a-și mări
teritoriul.

Armata bulgară n'ar fi în stare poate să în-
vingă singură armata turcească; dar cu ajutorul
unei alianțe, șansele ei de succes ar deveni pu-
ternice. În orice caz, Bulgaria n'are rațiune de a
fi — și orice bulgar o știe aceasta, — dacă nu-și
va apăra câteva din acele țări asupra cărora are
pretenții istorice, dacă nu-și crează acel debușeu,
vizat de orice popor slav, spre Marea Mediter-
ană.

Această necesitate au înțeles o toți Bulgarii.

Soldatul bulgar.

Nu știe dacă, propriu zis, se pot considera
bulgarii ca un popor războinic, așa cum odi-
nori erau acenzați francezii că sunt, adică ca
un popor cărui îi place lupta pentru luptă.

În orice caz, crede că această formă soviniștă
de popor prea meridional, nu s'ar potrivea ca-
racterului serios, muncitor, și stringător al țara-
nului bulgar.

N'a văzut niciodată în Bulgaria trădându-se
spiritul militar prin manifestații sgomotoase, prin
lăudăroșenii, etc. cum de exemplu se întâmplă
în Grecia, în Serbia și chiar în România (cetitorii
sunt rugați să nu uite că dl de Launay a spus
că Varna se află în Dobrogea... N. R.).

Dar soldatul bulgar care a avut prilejul să-și
arate voinicia, puterea, rezistența și disciplina,
fie în potrivea sârbilor, fie în a turcilor, îi dă în-
credere, când îl vezi la manevre.

Ofițerii, mai puțin încărcăți de galoane, de
brandeburguri și de culori bătătoare la ochi de
cât unii din vecinii lor, îmbrăcați mai sobru,
măsește, par de asemenea mai dispuși să-și chel-
tăiească energia și timpul în conversație de ca-
fenea.

Impresia ce produce armata bulgară este: în-
teret inspirat de muncă conștiințioasă, și de forță
voinjoasă.

Ca și în Franța, și ca aproape pretutindeni
pesteață de Anglia, armata bulgară este armata
poporului. Serviciul obștește dela 20—45 de ani,
armata activă, rezerva și teritorială — acestea
sunt formele, pe cari le cunoaște, cu deosebirea
că activitate ține 2 ani pentru infanterie, 3 ani
pentru celelalte, și că musulmanii pot fi scutiți în
schimbul unei sume de 500 lei.

Câtă armată au bulgarii?

Contingentul de recrutare anuală este de 18.200
oameni. În vreme de pace efectivul cuprinde
50.411 soldați și subofițeri și 3123 ofițeri. Sunt:
9 divizii de infanterie, destinate să devie în caz
de mobilizare 9 corpuri de armată, formând 36
regimente; 9 regimente de artilerie, cuprinzând
fiecare câte 54 de tunuri; o brigadă cu 36 tunuri

de munte și 2 brigăzi de cavalerie, de câte 2 re-
gimente.

În timp de războiu, efectivul armatei bulgare
este următorul: 9 divizii de infanterie, cuprin-
zând 186.040 oameni, 35.564 cai și boi, 1080
tunuri, și 8667 căruțe; o divizie de cavalerie cu-
prinzând: 4404 oameni, 4836 cai și boi, și 102
căruțe. Adeacă, tot efectivul Bulgariei în timp de
războiu este de 190.451 oameni, 40.000 cai și
boi, 1080 tunuri, 8769 căruțe.

Se poate ajunge să se mobilizeze însă până la
320.000 oameni.

Armata turcească.

Aceasta e situația armată a Bulgariei. În ceea
ce privește situația Turciei, ca să ne putem face
o idee, întreprindem o mică excursie istorică.
Numericește, Turcia n'a putut să opună Greciei
decât 117.000 de paști.

În caz de războiu turco-bulgar, dacă Serbia,
Muntenegru și Grecia ar imobiliza pe granițele
lor corpul al 2-lea și 3-lea de armată turcească,
Turcia nu ar dispune împotriva Bulgariei decât
300.000 oameni, și ar putea fi învinsă.

Reuniunea învățătorilor români dela școalele confesionale gr. or. din dieceza Caransebeșului.

Apel!

În anul acesta să împlinescă un veac de când
Provedința divină a voit ca să vadă lumina zilei
acel bărbat, care a fost destinat ca primul epis-
cop român să steie în fruntea vechei noastre e-
piscopii reînălțate, la a cărei reînălțare, pe
lângă marele Andreiu a contribuit și el ca unul
dintre cei mai plini de sfințenie însușiți pentru tot
ce este românesc, pentru tot ce atinge sfințenia
noastră biserică și mai virtos pentru tot ce a
putut contribui la ridicarea învățătorilor și a
școalelor noastre și astfel la luminarea poporului
nostru.

În anul acesta să împlinesc 100 de ani, de
când s'a născut episcopul Ioan Popasu. Este obi-
ceiu a se serba centenarul nașterii marilor băr-
bați și cum românul în inima sa păstrează cu
sfârșenie pietatea față de memoria și față de
moaștele strămoșilor săi și îndeosebi față de
moaștele marilor noștri bărbați, este cu nepu-
tință, ca noi să nu serbăm amintirea lui, noi,
cari suntem fericiți să avem în mijlocul nostru
moaștele episcopului acărui inimă a bătut numai
pentru binele și luminarea poporului său.

Dar și alta sârbare ni-se impune în anul ace-
sta. Tot în cursul acestui an să împlinesc 100
de ani, de când biserica sfânt. Ioan din cimitirul
gr. or. român al Caransebeșului, unde zac osă-
mintele episcopului Ioan, s'a renovat temeinic la
anul 1908 prin Manole Stancoviciu, după ce la
anul 1788 a fost devastată și profanată prin ne-
impăcați dușmani ai creștinătății.

Numai puțin ni-se impune să serbăm și amin-
tirea de în Domnul fericitul episcop Nicolae Po-
pea a cărui memorie eternă va fi în inimile cre-
dincioșilor din această dieceză.

Ne adresăm deci către toți fiii diecesei și că-
tre toți cetățenii orașului Caransebeș, care pă-
strează încă cu căldură pietatea față de bărbații
noștri și față de sfințele noastre așezăminte, ca
cu toată inima și cu tot sufletul să ia parte la
aceste festiviți, cari vor avea loc în 5/17 Octom-
vrie a. c. cu ocaziunea adunării generale a reu-
nionii noastre învățătoarești ținându-se în Caran-
sebeș.

Bocșa-montană, 24 Septembrie (7 Octomvrie)
1908.

Ioan Marcu
prezidentul reuniunii.

NOUTĂȚI.

ARAD, 9 Octomvrie n. 1908.

— Sănătatea regelui. »L'Indépendance
Roumaine« scrie:

»În oraș s'a împrăștiat astăzi de dimi-
neață știrea, că Majestatea Sa Regele ar fi
petrecut o noapte rea. Această veste este din
jericire cu desăvârșire falsă.

»Îmbunirea sănătății Majestății Sale se
accentuează în fiecare zi mai mult și dânsul
poate lua o hrană mai substanțială. Suve-

ranul a lucrat astăzi de dimineață cu dl
Toma Stelian, ministru de justiție, care a
fost reținut la dejun.

»Dl profesor Dr. Noorden va sosi mâine
la castelul Peleş pentru a examina din nou
pe Augustul bolnav și pentru a constata
efectele noului regim alimentar.

— Știri personale. Ziarele din România aduc
știrea că dl Ion I. Brătianu petrece în Elveția,
de unde va trece apoi în Italia. Espirându-i con-
cediul, peste două săptămâni se va întoarce la
București.

— Dl N. Xenopol, senator director al revistei
economice »Mouvement Economique« din Bucu-
rești, publicist cu bună reputație și fruntaș în
partidul conservator-democrat, a fost decorat de
președintele Republicii Franceze cu ordinul Le-
giunii de onoare, în gradul de comandor.

Sincere felicitări!

— Ziarele din București anunță că domnii I.
Procopiu, deputat și director al ziarului »L'In-
dependance Roumaine«, și dl Rubin, redactor la
acest ziar, s'au întors dela Berlin, unde la con-
gresul presei au reprezentat cu demnitate și vi-
gore cauza noastră.

Le trimitem câte o călduroasă strângere de
mână.

— Manifestațiile socialiste cu ca-
racter revoluționar din capitală au con-
tinuat și aseară. De data asta focurile de
revolver au durat timp de vre-o zece mi-
nute neconținut. Poliția a împrăștiat pe ma-
nifestanți cu cea mai mare brutalitate, ră-
nind în mod grav mulți muncitori.

— Teatrul național din București. Sâmbă-
tă se va deschide stagiunea celui dintâi teatru
românesc. Spectacolul de deschidere se compune
din patru părți: *Imnul Regal*, *Imnul României*
compus de dl Castaldi profesor la conservator,
Răsunetul Ardealului, cântat de dna Elena Locu-
șteanu și *Ultimul Vlăstar*, des amintita dramă în
trei acte a dlui Pandelea.

Dl Pompiliu Eliade, directorul general al tea-
trului național își propune câteva noi cari me-
rită aprobarea tuturora. Vrând a încuraja pic-
tura națională, dânsul, a organizat în foaierea din
etajul întâi al teatrului național o expoziție de
tablouri datorite celor mai buni pictori ai noștri.
Această expoziție va fi deschisă în tot timpul se-
zonului teatral.

În același timp, dl Pompiliu a început tratative
cu dnii Dinicu, Castaldi și Chiriac, ținându-se a or-
ganiza o serie de concerte cari vor avea loc tot
la câte 15 zile la teatrul național.

Ideia conducătoare a dlui P. Eliade e de-a face
să înainteze, mulțumită aceleiași instituții a cărei
direcțiune o are cele trei arte principale, teatrul,
pictura și muzica. O hotărâre îndrăznească a cărei
execuție va trebui să confirme justetea ei.

— Poduri ocupate. După cum se vestește
din Ujvidék, o companie a regimentului 70 de
infanterie din Pétervárad-Ujhely, a ocupat podul
și tunelul din Baska. Podul de fier din Péter-
várad-Ujvidék asemenea e ocupat și s'a oprit ori
ce circulație pe pod. În oraș a făcut mare sen-
zație ocuparea podurilor și se aduce în legătură
cu știrea războaielor sârbești. Pe de altă parte s'a
răspândit știrea că ocuparea s'a făcut pentru si-
guranța trenurilor de stat.

— Nouă comună bisericească română.
În urma concluziunii tribunalului din Budapesta
comuna Aranyág, aparținătoare până acum epi-
scopiei sârbești de Timișoara, cu toate că numai
37 suflete sunt sârbe ceilalți români, a trecut
acum ca comună bisericească românească la mi-
tropolia noastră. Toată averea mișcătoare și ne-
mișcătoare a bisericii a trecut odată cu biserica
la — români.

— Marea agitație sârbă. Se vestește din
Eszék: că în Brodul-slavon a fost arestat în zi-
lele acestea candidatul de avocat Bilian Timeon,
care a fost aplicat în cancelaria notarului public
Stefanovics Pajo, sub motiv că e mare agitator
sârb. Va fi predat tribunalului din Zagrab.

— Haragos. Cu privire la acest om, amintit
dăunăzi în ziarul nostru un prieten al ziarului
nostru ne împărtășește următoarele: Dânsul de
mult nu-i român. E născut din Rîșca (din Ză-
rand) dar crescut de Hollaky pela Aiud, a trecut
de mult la legea calvinească și e curatorul bise-
ricii calvine din Deva. Numai înaintea bietului

popor se dă drept român, când e vorba să prindă cîenji. Incolo a fost primul corteș a lui Hollaky la alegerea din Bala-de-Criș din iarna anului 1905.

— **Asasinul contelui Potocki.** Se telegrafiază din Lemberg, că studentul Mirosláv, Sziaczynski asasinul contelui Potocki, pe care tribunalul a hotărît să-l supne unei vizitări din punct de vedere psihic, acum și-a respins pe unul dintre cei mai buni apărători, din motive foarte interesante. Dr. Okuniewsky, se numește acest apărător a cerut dela curtea cu jurați să se examineze starea mentală a acuzatului, provocându-se la cazurile întâmplare în familia acestuia. Curtea cu jurați a respins cererea apărătorului, pe baza căreia Okuniewsky a dat în interesul clientului său cerere de nulitate la forurile cele mai înalte. Curia a și nimicit hotărîrea judecătorească și a pus cauza lui Sziaczynski din nou la curtea cu jurați. Când Sziaczynski află despre aceasta scriso o epistolă lui Okuniewsky în care li aduse la cunoștință că nu mai dorește să-l apere, căci aceea ce a făcut, n'a făcut ea nebun ei din patriotism.

— **Act de mulțumire.** Dl Dr. Emil Pop candidat de avocat și d-șoara Marița Ceroea au dăruit din incidentul logodnei lor în loc de anunțuri suma de 20 cor., pentru „Masa studenților români“ din Făgăraș. Făgăraș, la 5 Oct. 1908.

„Furnica“ casă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

— **Băile dela Görgény-Sóakna — proprietate românească.** Citim în „Drapelul“: O societate, respectiv un consorțiu de români ardeleni a cumpărat stabilimentul de băi iod-sărurate din Görgény-Sóakna. Înregistrăm cu deosebită bucurie, această, nouă întreprindere românească pe un teren încă atât de străin întreprinderilor noastre și dorim progres și înaintare nădăduind că publicul nostru dornic de restaurare și recreare își va căuta sănătatea de acum înainte în acest stabiliment eminent românesc. Stabilimentul e situat în cel mai romantic punct al Carpaților ardeleni.

— **Pentru ecocomii nenorociți de pe valea Hărtibaciului.** Ne este cunoscută tuturora nenorocirea ce i-a ajuns în urma grindinei și a vijorelor din vara aceasta, mai zies pe frații noștri economi de pe valea Hărtibaciului. Li s'au nimicit întreagă recolta bucatelor, nutrețurilor, poamelor, legumelor, ba li-s'au descoperit casele, bisericile, școlile și pe deasupra nu au fost cruțați nici cu vitele neapărate la purtarea economiei. O asemenea nenorocire nu a mai fost în în acest ținut și astfel destul de sărac. Ca o dovadă a marelui nenorociri servește faptul, că conlocuitorii sași din partea locului primesc zilnic ajutoare, ce se publică în organul lor Tageblatt.

Noi românii până acum, cu mici excepțiuni, n'am făcut nimic spre a ajuta pe frații noștri.

Subsemnatul comitet își împlinește o plăcută și creștinească datorie, când roagă pe această cale pe toți preoții și învățătorii noștri să inițieze între cunoscuții lor de prin comunele noastre adunarea de daruri, fie în bani, fie în cereali (grâu, cucuruz, săcară), fie în nutrețuri etc., pe cari vânzându-le, banii să-i trimită la adresa noastră spre a putea sări acum în preajma țernei în ajutorul celor loviți atât de crâncen de mâna sorții. Numele contribuenților se vor publica pe cale ziaristică.

Să nu uităm, că ce i-s'a întâmplat fratelui nostru astăzi, mi se poate întâmpla mie mâine.

Sibiu, 4 Octomvrie 1908.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“. *Pantaleon Lucașu*, prezident; *Victor Tordășianu*, secretar.

— **Tipografil din Brașov** — serie „Gazeta“ — au fost convocați pentru azi seară la o adunare publică în „Hotel Grand“ având la ordinea zilei: Poziția materială a tipografilor și greva tipografilor dela „Brassói Lapok“.

— **Congresul internațional pentru învățământul popular s'a desebis la Paris.** Toate țările din lumea civilizată sunt reprezentate. România a trimis pe d-nii Gh. Adamescu și Gh. C. Ionescu. S'a votat o moțiune pentru înființarea unui birou internațional care să lucreze pentru răspândirea învățământului mirenesc. Deocamdată va avea acest rol birourul ligei franceze. A făcut mare întipărire conferința lui Levy în privința rostului cinematografului în învățământ. S'a discutat despre societățile de ajutor între școlari cât

sunt în școală și după aceea și despre pregătirea femeilor pentru menirea de gospodine și mame. Parmentiev a ținut o conferință populară tip.

— **Cele mai noi manuale școlare aprobate de înaltul minister.** Limba maghiară manual pentru elevii școlilor populare cu limba de propunere română, de Iosif Moldovan și Iuliu Grosorean, cari manuale se folosesc cu bun rezultat în școlile populare din diecesa Aradului de mai mulți ani, acum sub Nr. 105836/1908 au fost aprobate și de înaltul minister. Aceste manuale compuse pe baza celui mai acomodat sistem prin care se poate însuși limba maghiară, nu reproduc material de memorizat din celelalte discipline școlare, ci exerciții de vorbire așezate în sistem natural, după cari elevii vor fi în stare a da răspunsuri potrivite la orice întrebare din cercul lor de cunoștință. Dela învățători se cere numai indulgență și după terminarea materialului cuprins în aceste manuale, se vor convinge, că vor putea reproduce cu elevii lor și în limba maghiară materialul propus în limba română. Manualele susnumite se pot procura în Tipografia diecesană din Arad și anume: Prima carte pentru elevii claselor I—III cu 50 fileri. A doua carte pentru elevii claselor IV—VI cu 50 fileri.

— **Inmormântarea lui Sarasate.** Se scrie din Madrid, că inmormântarea marelui violinist Pablo Sarasate a fost imposantă. Sierul a fost transportat cu tren separat din B'arriz în Pampelona, locul natal al artistului. La toate stațiunile aștepta un imens public în doliu, cadavrul artistului. În Pampelona tot publicul îndurerat a primit cu o tăcere mormântală pe defunctul. Sierul ridicat din trenul special a fost așezat pe un car funebru pompos, și după el s'a pornit un convoi imens în frunte cu delegațiile autorităților. Trei muzici militare cântau marșul funebru.

x Se transportă la casă cel mai bun lapte nemăntănit dimineța și seara litru cu 22 fil., de către lăptăria din Aradul-nou. Se poate comanda în cancelaria d-nei baronese Nepesa Elek în Aradul-nou sau prin telefon (Arad nr. 68)

Ultime informațiuni.

Planurile revoluționare ale partidului socialist.

— Prin telefon. —

Budapesta, 9 Oct. Poliția din capitală a continuat cercetările în afacerea manifestațiilor socialistelor de ieri. Se știe că ieri cu prilejul acestor manifestații s'a dat din partea manifestanților un mare număr de focuri de revolver asupra poliției.

Poliția a găsit asupra manifestațiilor un mare număr de bastoane și vre-o două sute de revolve. Manifestația a fost organizată și pregătită de partidul socialist. Pentru acela s'a făcut perchezitiile în locurile clubului și s'au găsit mai multe lăzi cu arme. Ele sunt cumpărate dela o societate belgiană. Poliția le-a confiscat.

Ședința comisiunii de buget a delegațiunii austriace.

— Prin telefon. —

Budapesta, 8 Oct. Secțiunea externă a delegațiunii austriace a ținut azi o ședință la orele 10 a. m. continuând discuțiunea bugetului de externe.

Slavii cer alipirea Bosniei la Croația.

— Prin telefon. —

Budapesta, 8 Oct. Membrii slavi ai delegațiunii austriace au ținut o conferință, în care s'a hotărât ca toți reprezentanții slavi în delegațiuni să ceară alipirea Bosniei și Herțegovinei la regatul Croației și Slavoniei. În acest scop ei au început tratative cu membri delegațiunii bosniace sosite în capitală.

În felul acesta s'ar crea mult viadul imperiu sud-slav și monarhia ar deveni dinduelistă în monarhie triolistă.

Răscoală sârbească în Trebinie.

— Prin telefon. —

Budapesta, 9 Oct. Din Trebinie (Bosnia) se telegrafiază că emisarii Serbiei au intrigat populația la răscoală. În Plevlie populația sârbească s'a răscolat. Armata a potolit pe răscolăți.

Economie.

Budapesta, 9 Octomvrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	23 38 - 23 40
Săcară pe Oct.	19 04 - 19 06
Cucuruz pe Malu	14 84 - 14 86
Ovăș pe Oct.	16 12 - 16 14

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa — — — —	23 K. — 24 K. 35 fl.
Din comitatul Albei —	22 > 80—23 > 95 >
De Pesta — — — —	22 > 80—23 > 95 >
Bănățenesc — — — —	22 > 90—24 > 25 >
De Bacica — — — —	22 > 90—24 > 20 >
Săcară — — — —	19 > 30—19 > 45 >
Orzul de nutreț, cvallt. I.	15 > 85—16 > — >
> de cvallitatea II.	15 > 50—15 > 75 >
Ovăș de > I.	16 > 50—16 > 80 >
> > II.	16 > 10—16 > 40 >
Cucuruz vechiu — —	17 > 25—17 > 40 >

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichin.

Tusea măgărească

se vindecă repede prin întrebuițarea Emulsiunii SCOTT. Medicii, moașele și părinții o adevărecă aceasta cu mii și mii de scrisori.

Emulsiunea Scott.

folosește, fiindcă substanțele din care e compusă sunt de prima calitate și procedura originală a lui SCOTT o face să fie celebră, fiind și ca putere nutritivă de prima clasă. Deja după prima doză se observă ameliorare în starea generală.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fl.

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescar.

Fiecare învățător

să ceară

catalogul special de hărți,

rechizite de învățământ, globuri, inscripții de școală și tot felul de alte obiecte

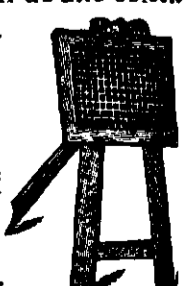
pentru învățământ, după prescrierea ministrului de instrucție publică.

Se capătă la librăria lui

Ingusz I. și fiu.

A r a d, strada Weitzer János.

Telefon pentru comit. Arad și Timiș 517.

Anunț.

Se primește un tânăr ca practicant în farmacie, care a terminat 6—8 clase. Farmacia din Arad str. Battyányi nr. 17a.

AVIS.

Îmi permit a aduce la cunoștința onorabilor dame și a on. mei cumpărători, în legătură cu anunțul ce lam publicat, că lam reîntors din drumul meu făcut la Budapesta, Viena, Paris, și îi rog să-mi viziteze salonul meu de modă pentru a-se convinge de articolele ce mi-am procurat.

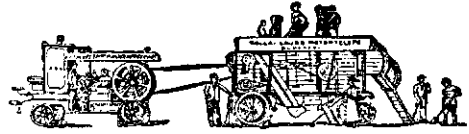
Cu stimă

Lázár Cz., prăvălie de mode.
Tamás Gézané.

Premiat cu primele 16 premii în anii 1902, 1903 și 1904

Kállai Lajos fabricant de motoare.

BUDAPEST, VI. Gyár utca 28.

Motoarele lui de benzină și treerătoarele cu locomobil de benzină au fost distinse la toate expozițiile cu medalie de aur.

Fiecare în interesul propriu, dacă cere preț-curent și explicații despre aceste treerătoarele cu motor de benzină recunoscute în toată țara de cele mai bune, precum și despre alte mașini agricole.

Fabrica de motoare a lui Kállai Lajos, în anul acesta a fost din nou decorată cu medalie de aur de stat.

Fondat în 1850.

JOSIF KRISPIN Piano

Deák Ferencz u. 28.

Imprumutarea pianului dela 6 cor. în sus. Taxa de împrumut a bibliotecii: pe o lună 1 cor. de volum 8 fil.

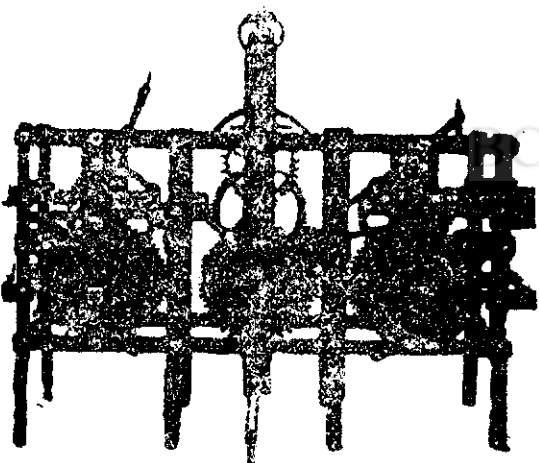
Între plăcerile vieții familiare se socotește la tot cazul și pianul. În magazinul meu stau pianele la dispoziție: dela 700 de cor. în sus, noi, și dela 200 cor. în sus folosite.

Acordarea pianelor în loc și provincie le fac prin ajutorul meu cu diplomă.

În biblioteca mea de împrumut, publică, în care sunt opuri beletristice: maghiare, germane și franceze în asortiment bogat.

MEZEY DEZSO, ciasornicar de turnuri.

ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 320.

Am onoare a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de ciasornice de turnuri unde se fabrică ciasornice excelente al căror mecanism a fost premiat la multe expoziții, cu roatele principale făcute din metal pur, cu fuse separate mobile, cari înlesnesc tragera ciasornicului și sârma care ține greutatea e din fer țintă provăzută cu suluri de fer și cu șuruburi cari regulează pendula. Mă aranjez a arangea ciasornice de turn și, pe lângă garanție și răspundabilitate, despre merita exată a ciasornicelor garantez.

Oltoiori de struguri

expediază, garantând de soi asortiment bogat, care de ani e recunoscut de priani și cel mai trainic:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep
proprietar: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 23. sz. (Nagyküküllő megye).

Poftiți și cereți prețuri curente ilustrate!

Din prețul curent se pot cere scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâi informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și în scris, despre încrederea ce pot avea în ferma de sus.

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile prețești și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

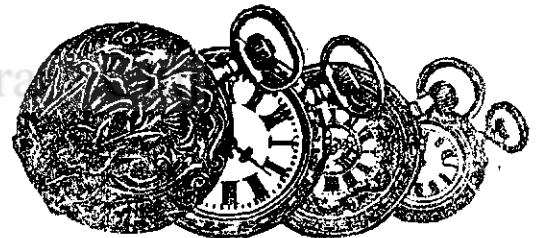
Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comanda din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesiuri și paltoane de iarnă foarte bune.

Mare atelier special pentru reparat ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVAR)
Széchenyi tér 6 sz.

Se repară în mod special tot felul de ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice cu prețurile cele mai favorabile pe lângă garanție.

Solicitând binevoitoarea încredere rămân
Cu distinsă stimă;

Blázsi Sándor

ciasornicar specialist.

In Sibiiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlichs

O plesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comanda se efuluec imediat și se trimite cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15

Economisește multă

oboseală, timp și lemne

fiecare menajeră care spală rufele cu

pravul de săpun

pentru spălat

șterse de mine, și rufele se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.

Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri.

Se găsește la

Stefan Knezevits, Temesvár

Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

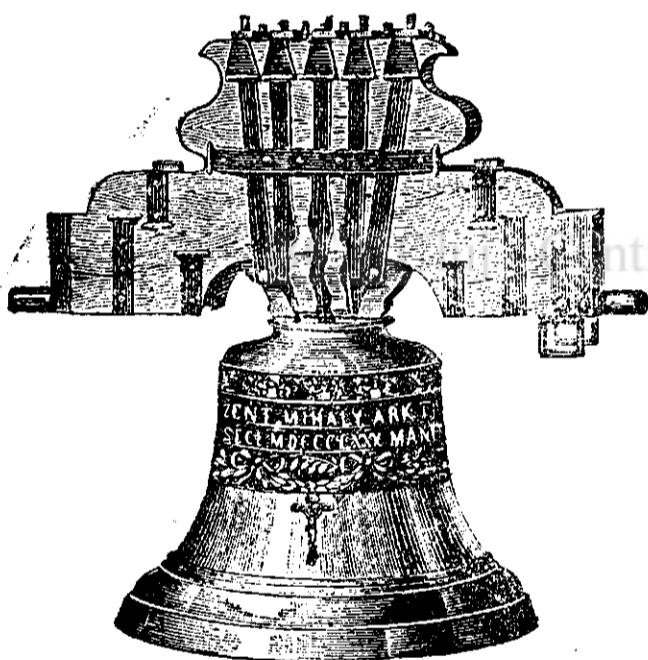
Lucru de mână garantat.

- Ghete de șevro pentru domni . . . K 11.—
- » » box » » » » » » » » » K 11.—
- » » șevro pt dame cu bumbi K 10.50
- » » » » » » » » » » » » » » » K 9.50
- Jumătăți de șevro pentru dame . . . K 8.—
- Ghete tari de muncitori dela . . . K 4.80
- Ghete de copii dela . . . . . K 3.—

Material de I-a clasă.

MICHAIL MANCHEN

vărsătoriu de campane (clopote)
de construcția cea mai nouă cu sul sucitor
în Sighișoara (Schässburg-Szegesvár)
:: PIATA DE SUS NR. 168. ::

Firma aceasta există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun; să recomandă deci tuturor comunelor bisericile pentru

a lifestra și repara clopote

de toată mărimea cu coroane de stejar ori fer legat; face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele să efectueze și în depărtare. Clopote mai mici sunt totdeauna gata. — — — Solvirea prețului să primește și în ratie.

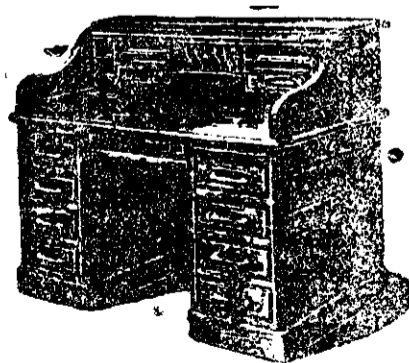
Gergely István,

măsar de edificii și mobile de artă.
Fabrică cu desene patentate.

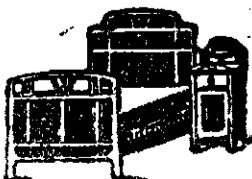
Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edificilor a odăilor și bucătărilor, precum și căminele, birourile, și prăvălii mai departe lucrează portale după desenul dat sau după desenul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț favorabil și executate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

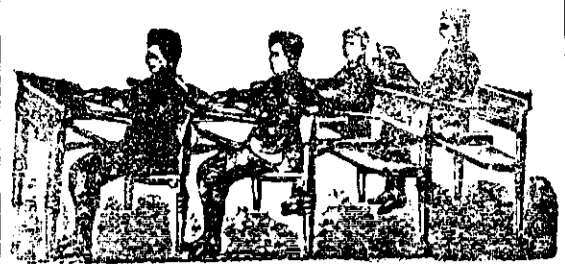

Masă de desen patentată atât pentru școli cât și pentru scopuri particulare, potrivită pentru ori-ce formațiune corporală. — Primește aranjarea bisericilor a școlilor și a locuințelor, a cafenelelor birourilor etc. după modele date sau după desene proprii dela cea mai simplă executare, până la cea mai complicată.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte minute. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszeben, Elisabetgasse 53.

Wilhelm Connerth.

Dubinievicz Oszkár

comerciant de articole medicale, chimice și parfumuri.
Kolozsvár, Deák-Ferencz nr. 8.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine
Esențe de rom și licheuri cu prescripții de pregătire

Văpseli mirositoare
Parfumuri, pudre, săpunuri din țară și străine.
Gazete pentru instrumente de manicurare și parfumuri.

Petrol-China

cel mai bun mijloc contra mătreaței a căderii părului și cărunțirii.

Nu e permis să lipsească din nici o familie „GRAMOFONUL”,
care inveselește toată casa. Izvorul cel mai estin de al procură el
marele comerciant de mașini de vorbit
pentru Ungaria și România

Toth József
SZEGED, Könyök utca 3 szám.

Se vinde cu condiții de plătere în rate. Pe lângă garanție.

Au sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală.

— Prețul curent se trimite gratuit. —

Se caută contra vânzători!

Correspondența se face în limba maghiară, germană și franceză.

Cu stimă: TOTH JÓZSEF.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procură cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul 1. ZAGREB Vaska ul 22.

A. CAR

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.
Preț curent trimis gratuit și porto franco.